

Kelan tilannekatsaus

Maakunnallistuva aikuissosiaalityö – kehittämisverkoston tilannekatsaus koronakriisistä

8.4.2020

Marja-Leena Valkonen

Etuuspäällikkö

Kela|Fpa

Poikkeustilan ohjeet korona-epidemian ajalle

- Perustoimeentulotuen osalta Kelassa hyväksytyt poikkeustilaohjeistusta.
- Kela seuraa aktiivisesti epidemian etenemistä ja tekee tarvittavia uusia poikkeustilaohjeistuksia tilanteen mukaan.
 - Tehdään yhteistyötä STM:n ja Kuntaliiton kanssa.
- Kela.fi:ssä yhteistyökumppaneille ajankohtaista tietoa koronatilanteen vaikutuksista Kelan palveluihin, hakemusten käsittelyyn ja etuuksiin. Sivustolla yhteystiedot yhteistyökumppaneille ja tietoa asiakkaan ohjauksesta Kelan palveluihin.
<https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-korona>.
- Kela.fi:ssä henkilöasiakkaille ajankohtaista tietoa koronatilanteen vaikutuksista Kelan tukiin, hakemusten käsittelyyn ja palveluihin <https://www.kela.fi/korona>.

Poikkeusolojen ohjeistus viikolla 14 – pitkät päätökset

Ohjeistus (diat 3-8) perustuu STM:n antamaan kuntainfoon 31.3.2020.

- Enintään 6 kuukauden ajalle voidaan tehdä hylkäävä päätös, jos avohuollon asumispalvelussa oleva asiakas on kuukausittain hakenut Kelasta perustoimeentulotukea, voidakseen hakea täydentävää toimeentulotukea kunnasta asiakasmaksuun esim. ateriamaksuun tai siivouspalveluun.
- Pitkä päätös voidaan tehdä asiakasryhmille, joilla ovat ensisijaiset etuudet vakiintuneesti maksussa, ja joiden asiakkuus on perustoimeentulotuessa kestänyt vähintään 6 kuukautta (27.3. alkaen).

Poikkeusolojen ohjeistus viikolla 14 – omaisuus

- Toimeentulotukea myönnettäessä uudelle asiakkaalle huomioidaan vain pankkitilillä olevat varat.
 - Muita helposti realisoitavia varoja ei huomioida laskelmalla ensimmäisen 3 toimeentulotukikuukauden aikana.
 - Näitä varoja ovat rahastot, osakkeet, arvopaperit, rahasto-osuudet ja säästövakuutukset.
 - ASP-tilillä olevaa säästöä ei huomioida koronaepidemian aikana uusilla asiakkailla.
 - Uudelta asiakkaalta ei edellytetä kiinteän omaisuuden realisoimista koronaepidemian aikana.
 - Jo annettuja määräaikoja kiinteän omaisuuden realisointiin jatketaan epidemia-ajan yli.
-

Poikkeusolojen ohjeistus viikolla 14 – opiskelijat

- Jos opiskelija kertoo esimerkiksi hakemuksessa, ettei hänellä ole kesätöitä, eikä hän suorita kesäopintoja, tämä on riittävä selvitys.
- Opintolainan nostoa ei edellytetä opiskelijoilta, jotka eivät tosiasiallisesti opiskele kesäkuukausina.
 - Nostamattomia opintolainoja ei velvoiteta nostamaan, eikä niitä huomioida asiakkaalle tulona.
- Jos opiskelija on nostanut opintolainan ja se on hänen tilillään, huomioidaan se käytettävissä olevina varoina normaalisti.
- Jos opiskelija opiskelee kesäaikana, hänen edellytetään nostavan lukuvuoden aikana nostamatta jäänyt opintolaina kesäajalla.
 - Opintolaina huomioidaan tulona, vaikka asiakas ei kehotuksesta huolimatta kesäajalle opintolainan valtiontakausta hakisi tai myönteisestä opintolainan valtiontakauksesta huolimatta nostaisi opintolainaa.

Poikkeusolojen ohjeistus viikolla 14 – lääkkeet

Pienen ylijäämän tilanteet:

- **Uudella asiakkaalla** (esim. lomautettu ja ensisijaisen etuuden käsittely kesken):
 - ei ole säännöllisiä tuloja,
 - asiakkaalle tehdään **lyhyt 1-2 kuukauden päätös**,
 - yksinasuvan ylijäämä on alle 50 € tai perheen ylijäämä on alle 100 €. (16.4.2020 alkaen 100 €/200 €)
 - Asiakkaalle myönnetään maksusitoumus lääkekustannuksiin.
- **Jos uusi asiakas hakee jatkoa perustoimeentulotukeen kahden kuukauden jälkeen**, asiakkaalla säännölliset tulot, ja säännöllisesti käytettävät lääkkeet. Päätös voidaan antaa yli 2 kuukaudelle.
- **Lääkkeiden suuri ylijäämä, poikkeusajan ohje**
 - Kun asiakkaalla:
 - **ei ole** ylijäämän verran rahaa käytettävissä ja
 - lääke on asiakkaalle terveydentilan vuoksi välttämätön ja
 - yksinasuvan ylijäämä on **yli** 50 € tai perheen ylijäämä on **yli** 100 €. (16.4.2020 alkaen 100 €/200 €)
 - Näissä tilanteissa asiakkaalle myönnetään kertakäyttöinen, rajattu maksusitoumus lääkevalmisteeseen/lääkevalmisteisiin **yhden kuukauden ajalle**. Seuraavina kuukausina asiakas ohjataan kuntaan hakemaan täydentävää toimeentulotukea.
- Jos asiakkaalla on ylijäämän verran rahaa käytettävissään, maksetaan asiakkaalle normaalisti ylijäämän ja lääkkeenhinnan erotus tilille.

Poikkeusolojen ohjeistus viikolla 14 – lääkkeet

- Kohtuulliset lääkkeiden kuljetusmaksut voidaan hyväksyä toimeentulotuksessa kuittia vastaan.
- Jos asiakas on tilannut lääkkeen/lääkkeet kotimaisesta verkkoapteekista, tulee asiakkaan toimittaa kuitti ostetuista lääkkeistä ja niiden kuljetusmaksusta. Huomioidaan menona perustoimeentulotuksessa.

Poikkeusolojen ohjeistus viikolla 14 – lisäselvityksistä luopuminen avohuollon asumispalveluissa asuvilta

- Palveluasunnossa tai tehostetussa palveluasumisessa asuvan asiakkaan hakiessa perustoimeentulotukea, perustoimeentulotukeen kuuluvat menoerät voidaan hyväksyä sellaisenaan. Näissä tapauksissa asiakasta ei ole tarpeen ohjata selvittämään asiakasmaksusta luopumista tai alentamista kunnasta.
- Hakemus lähetetään kuntaan siltä osin, kun menoerät eivät kuulu perustoimeentulotukeen.
 - Hakemus voidaan siirtää kuntaan ilman asiakkaan pyyntöä.